

2n ESO - Història

Unitat 8. L'època dels grans descobriments

<https://llagosti.wordpress.com>

Contents

0. Introducció	2
1. Monarquia dels Reis Catòlics	2
1.1. Unió dinàstica	2
1.2. Expansió peninsular	3
1.3. Política exterior molt intensa	3
A. En el Mediterrani	3
B. En l'Atlàntic	3
2. Organització de la nova monarquia	3
2.1. La monarquia autoritària de Castella	3
2.2. El pactisme en la corona d'Aragó	4
2.3. Unitat religiosa	4
3. L'arribada a un nou continent	4
3.1. Causes de les expedicions marítimes	4
3.2. Les expedicions portugueses	5
3.3. El projecte colombí	5

4. Quin va ser l'error de Colom?	5
4.1. El món que Colom s'imaginava	6
4.2. Error de càlcul	7
4.3. Quan es va entendre que era un nou continent?	7
5. Yoali, un llaurador asteca	7

0. Introducció

- 1479-1516: Reis Catòlics. Pas de l'edat mitjana a l'edat moderna en la península ibèrica.
- Van unir dos regnes amb en la mateixa corona, conservant fronteres.
- Política orientada a consolidar dominis al Mediterrani.
- Van finançar Cristòbal Colom.

1. Monarquia dels Reis Catòlics

Nou model dual que conserva l'autonomia i la independència de govern dels monarques a cadascú dels regnes respectius.

1.1. Unió dinàstica

Castella i Aragó van conservar diferenciadament:

- Fronteres
- Corts
- Institucions
- Sistema fiscal
- Monedes

1.2. Expansió peninsular

Van actuar en els territoris següents:

- El regne de Granada
- El regne de Navarra

1.3. Política exterior molt intensa

A. En el Mediterrani

Van intervenir en el Mediterrani enfrontant-se a França conquistant Rosselló, Cerdanya i Nàpols.

B. En l'Atlàntic

Els portuguesos van conquerir Madeira i les Açores.

Els Reis Catòlics van conquerir les illes Canàries.

En 1492 Colom va descobrir Amèrica.

2. Organització de la nova monarquia

2.1. La monarquia autoritària de Castella

- Van crear **noves institucions** sota obediència reial.
- Van posar **fi a la concessió de terres** als nobles.
- Van **limitar la participació** en els consells assessors del rei.
- Van **deixar de dependre** dels nobles.
- Van crear un **exèrcit professional**, amb soldats contractats.
- Es va constituir la **Reial Audiència** per aconseguir justícia eficaç controlada pel rei.
- Van anomenar **corregidors** uns funcionaris reials que controlaven els municipis.

2.2. El pactisme en la corona d'Aragó

- Van **conservar les institucions medievals**.
- **Pactisme**, el monarca es comprometia a negociar les lleis i els impostos amb el grup de privilegiats representats en les corts de cada regne.
- Van instaurar un sorteig de càrrecs municipals, **insaculació**.
- Van crear **organismes que feien d'intermediaris** entre institucions.
- El **Consell d'Aragó** assessorava els reis.
- El **virrei** representava els reis en cada regne.
- Les **audiències reials** repartien justícia.

2.3. Unitat religiosa

Va ser un dels objectius:

- Es va crear el **Tribunal de la Inquisició**.
- En 1492 van instar els jueus a **convertir-se al cristianisme**. Els varen expulsar.
- Després de la conquesta de Granada es va garantir als musulmans que podrien practicar la seua religió i mantindre els costums.

3. L'arribada a un nou continent

3.1. Causes de les expedicions marítimes

Durant el segle XV va anar prenent importància el comerç dels productes que arribaven d'Orient, com ara les espècies, la seda i els articles de luxe.

En 1453 l'**imperi Otomà** va ocupar la ciutat de Constantinoble i va tallar les comunicacions entre Europa i Àsia a través del Pròxim Orient.

A partir d'aquest fet els estats europeus, especialment Castella i Portugal, van començar a explorar l'oceà Atlàntic per trobar una **ruta alternativa**.

Es van crear nous instruments:

- La brúixola
- L'astrolabi
- La caravel·la es va millorar

3.2. Les expedicions portugueses

El portugués **Bartolomeu Dias** va atényer l'extrem sud fins arribar al cap de Bona Esperança, l'an 1488.

En 1498 l'expedició de **Vasco de Gama** va arribar a l'Índia, on també es van crear factories comercials.

La conseqüència de tot aquests viatges va ser el **monopoli** portugués del comerç de seda i les espècies amb el continent europeu.

3.3. El projecte colombí

Cristòfol Colom mariner genovés, estava convençut que la terra era redona, i que podia arribar a Àsia per l'oest a través de l'Atlàntic.

En 1492 va presentar el seu projecte als Reis Catòlics i la reina Isabel va accedir a finançar-lo. Amb aquest fi ves van signar les **Capitulacions de Santa Fe**, per la qual la desena part de les riqueses.

Colom va morir al 1506 a Valladolid l'any 1506 sebse saber que havia arribat a un continent desconegut fins aleshores pels europeus.

4. Quin va ser l'error de Colom?

Defensava que la Terra era redona, de manera que havia de ser possible arribar a Àsia navegant cap cap a l'oest.

Però va cometre una sèrie d'errors de càlcul que expliquen que, durant més de vint anys creguera que havia arribat a les Índies.

4.1. El món que Colom s'imaginava

Conclusions a les que havia arribat:

- Estava conegut de que la Terra era redona, com els **savis grecs**.
- **Toscanelli**, matemàtic florentí defensava la idea d'un sol oceà entre Europa i Àsia.
- Els marirens **portuguesos** que havien arribat a les Açores defensaven la idea de que hi haguera terra ferma més enllà.

4.2. Error de càlcul

Colom va morir convençut de que havia arribat a Àsia. No es va adonar de que hi havia un altre continent entre Europa i Àsia.

4.3. Quan es va entendre que era un nou continent?

Quan l'extremeny **Vasco Núñez de Balboa** va travessar l'istme de Panamà, a peu en direcció a l'oest.

El nom d'Amèrica va el va posar un cosmògraf alemany en llegir les cartes de navegació que el comerciant **Amerigo Vespucci** va escriure en els quatre viatges que va fer amb Colom.

5. Yoali, un llaurador asteca

Tots els pobles, anomenats precolombins, posseïen una agricultura rica, practicaven el comerç i coneixien l'escriptura, però o havien descobert ni el ferro ni la roda.